

Vizuális kultúra

A tantárgy versenyében az alább leírtakon túl az *1. pontban* foglaltakat is figyelembe kell venni. A verseny egy kategóriában és három fordulóban zajlik.

A verseny szervezésében és lebonyolításában közreműködik a Magyar Rajztanárok Országos Egyesülete és a Budai Rajziskola.

A versenyzőknek az első fordulóban pályamunkát kell készíteniük, amely egy műalkotásból és a hozzá tartozó alkotói naplóból áll. Minden versenyző **csak egyetlen pályamunkával** vehet részt a versenyen, kiválasztva egyet az alábbiakban megadott területek, és a hozzájuk tartozó feladatok közül.

A pályamunka **jeligés**. A versenyző által jelikeként választott – maximum **8 betűkarakterből álló**, – kifejezést alkalmas módon rá kell vezetni a pályamunkára – a műre és annak minden nyomtatott és elektronikus összetevőjére (alkotói napló, stb.) –, de ezen kívül **semmilyen más jelzést** (nevet, iskolai bélyegzőt stb.) nem lehet rajtuk feltüntetni. A jeligét is úgy kell megválasztani, hogy az ne utaljon a versenyző személyére.

Minden pályamunkához egy kisméretű (C6-os) lezárt borítékban kell elhelyezni a versenyző adataival megfelelően kitöltött **5. sz. mellékletet** (Adatlap pályamunkához). Felhívjuk a figyelmet arra, hogy az adatközléshez kötelező az **5. sz. melléklet** használata! Kívül a borítékon kizárólag a jelige szerepelhet.

A pályamunkák felterjesztéséről az iskola igazgatójának kell gondoskodnia a következők szerint: a pályamunkák hármasságát (1. a jeligés boríték, 2. az elkészített műalkotás, 3. az alkotói napló) a sajátos jelleg miatt **versenyzőnként külön-külön csomagban**, postázásra (kézbesítésre) alkalmas módon becsomagolva kell eljuttatni az alább megjelölt határidőig. **A postai illetve kézbesítési címet az Oktatási Hivatal a beküldési határidő lejárta előtt legalább két héttel közli az OKTV adminisztrációs rendszerének segítségével (ADAFOR)**. A csomagolásokon az iskola hosszú bélyegzőjén és a címzésen kívül csak a következőket kell feltüntetni: "OKTV vizuális kultúra pályamunka".

A pályamunka elkészítésének szabályai:

- A verseny három területen (képzőművészeti alkotás, kommunikatív tervezés, tárgyalás/iparművészet) zajlik.
- A műalkotások mérete: kép legnagyobb oldala legfeljebb 50 cm; szobor, tárgy vagy térbeli makett legnagyobb mérete legfeljebb 40 cm lehet. A műalkotást bemutatható formában, szükség esetén paszpartúrázva (legfeljebb 70 x 70 cm), esetleg egyszerű keretben, üveg nélkül kell beküldeni. Összetett művekhez, sorozatokhoz kiállítási terv javasolt.
- Az alkotói napló képekkel együtt legfeljebb 10 oldalas, maximum A/4-es méretű lehet. A kiállításon való bemutatás miatt javasoljuk, hogy a lapok **egyoldalúak és sérülésmentesen bonthatók** legyenek.
- A méretnek, darabszámnak és a csomagolási előírásoknak nem megfelelő alkotások nem vehetnek részt a versenyben.
- A pályamunka kizárólag a versenyző önálló munkája lehet. Amennyiben a versenybizottság ennek ellenkezőjét állapítja meg, a versenyzőt kizárja a verseny résztvevői közül.
- **A munkanaplókat a versenyzők nem kapják vissza, mivel a dokumentáció részét képezi, ezért beküldés előtt javasoljuk másolat készítését.**
- **A verseny résztvevőinek alkotásai és alkotói naplói az interneten, vagy oktatási céllal más fórumon közlésre kerülhetnek.**

A verseny anyaga:

Első forduló

- Műalkotás készítése (elérhető pontszám 70 pont).
- Alkotói napló a műalkotáshoz, amely tartalmazza a röviden összefoglalt alap gondolatot és az alkotás terveit, variációit, vázlatait, háttéranyagait (elérhető pontszám 10 pont).

Összefoglaló téma: PRIZMA – A tudomány élménye

Világunk megismerésének egyik alapvető eszköze a tudomány. Ahogy a prizma szétbontja a fényt, úgy osztódik fel sokféle területre, így a bölcsészet-, a társadalom-, a természet-, az orvos-, az agrár-, a hit-, és a művészettudományra, valamint a műszaki tudományokra. De a tudomány nemcsak ismeretanyagában, tevékenységében létezik, hanem a sajátos képalkotó módszereivel létrehozott izgalmas, meglepő, különös, vagy éppen könnyed, törékeny, megindító látványokban is. A tudomány csodálatos jelenségei és képi világa is kiindulási pontja lehet a művészi alkotásoknak.

Az első forduló választható területei és feladatai:

1. Képzőművészeti alkotás

Választható:

- a) Készítsen olyan **alkotást**, amelyben művészi formában fejezi ki a témával kapcsolatos érzéseit, ismereteit, mondanivalóját. A művek megidézhetik a tudomány világát, arculatát, szemléltethetik múltját, kifejezhetik jelenét, elképzelték jövőjét, és bemutathatják működését, alkotóit. Az alkotás kiindulásául felhasználhatja a tudomány képalkotó eszközével létrehozott képet, látványt, vagy feldolgozhatja valamelyik területének különös, egyedi vizuális világát. A megközelítés lehet komoly, de humoros is.

A műfajok, anyagok és technikák közül szabadon lehet választani. Beküldhető grafika (egyedi vagy sokszorosított), festmény (javasoljuk a vízbázisú festékeket), fotó, plasztika (szobor, dombormű, plakett stb.). Készíthető mű a kortárs képzőművészet műfajaiban is, így beküldhető pl. environment, installáció grafikai minőségű terve vagy az elkészült alkotás fotódokumentációja. Ha sorozatot készít, akkor az legfeljebb öt darabból állhat. A képregény két A/3-as álló vagy fekvő oldalból álljon, a cím és szöveg stílusa illeszkedjen a képek stílusához.

- b) Alkossa (tervezze) meg egy egyetem központi terére, vagy épületének, esetleg előcsarnokának falára a tudománynak illetőleg az adott tudományterületnek monumentális **köztéri szimbólumát, JEL-ét**. Ez a helytől függően lehet térbeli vagy síkbeli alkotás, megfogalmazása pedig konkrét vagy absztrakt.

A mű lehet szabadkézi vagy számítógéppel készített. Beadandó a köztéri szimbólum látszati képe (az anyagok és szerkezet jelölésével), leírása, és egyszerű térbeli modellje.

2. Kommunikatív tervezés

Választható:

- a) Tervezze meg egy szabadon választott tudományterületnek, kutatóintézetnek **kisarculatát**. A kisarculat elemei: embléma vagy logotípus, névjegy, levélpapír, boríték.

A terv lehet számítógéppel készített vagy szabadkézi. A számítógéppel készített tervet nyomtatva kérjük beküldeni.

- b) Szabadon választott tudományos ismeret (pl. tömegvonzás), módszer (pl. úrutázás), eszköz (pl. mikroszkóp) bemutatására képekből és hozzájuk illő, megformált szövegből állítsa össze egy **ifjúsági magazin négy oldalának grafikai tervét**. A megközelítés lehet komoly, de humoros is.

A terv lehet szabadkézi vagy számítógéppel készített. A szöveg, a használt betűtípus, a tipográfiai megoldás a megcélzott közönséghez alkalmazkodjon. A formátum szabad, de az oldalhossz minimum 21 cm-es legyen. Az újságoldalakat kinyomtatva kérjük beküldeni.

3. Tárgyalás, iparművészet

Választható:

- a) Tervezen **ajándéktárgyat, emléktárgyat** egy szabadon választott tudományterület múzeumának, kiállításának ajándékboltja részére. A tárgy (tartalma, formája, anyaga, megmunkálása stb.) utaljon a választott tudományterület (pl. régészet, állattan, csillagászat) valamilyen jelenségére, tulajdonságára, sajátosságára.

Beadandó a tárgy maga vagy térbeli modellje, a tárgy látszati képe és tervrajza (az anyagok és a szerkezet jelölésével).

- b) „**A tudomány kapuja**”

Tervezze meg egy kutatóintézet vagy egyetemi tanszék, esetleg tudományos gyűjtemény, múzeum kapuját oly módon, hogy a kapu formája (anyaga, szerkezete, előállítása, működése) fejezze ki a tudomány, vagy az adott tudományterület karakterét, jellegét. A kapu mérete, működési elve tetszőleges, lehet hagyományos, mechanikus, elektronikus, de lehet teljesen a képzelet világából származó is.

Beadandó a kapu léptékhelyes (m= 1:10 vagy 1:20) térbeli modellje, a kapu látszati képe és tervrajza (az anyagok, a szerkezet jelölésével), és a mű leírása.

- c) Nem mindegy, hogy egy diák számára milyen a tudománnyal való ismerkedés, tanulás helye! Tervezze meg azt az egyéni, ötletes „**otthoni munkaállomást**” (asztal – ülőhely – polcrendszer – számítógép – scanner – nyomtató stb.), amely korszerű s ugyanakkor kényelmes.

Beadandó a munkaállomás látszati képe a tanuló elhelyezésével együtt, valamint műszaki rajza 1:10 léptékben (oldalnézetek, részletrajzok).

Az anyagok, eszközök és technikák közül szabadon választhat. A terv lehet szabadkézi vagy számítógéppel készített. Számítógéppel készített munka esetében a kinyomtatott lapokat kérjük elküldeni.

Második forduló

- Félalakos portré fekete-fehér tónusos szabadkézi rajza tetszés szerinti technikával, fél íves **(A/2 vagy B/2)** méretben (időtartam 180 perc, elérhető pontszám 40 pont).

Harmadik forduló (döntő)

- Művészettörténeti teszt *Haraszty István* művészetéből (időtartam 60 perc, elérhető pontszám 20 pont).
- Feladat a vizuális nyelv kreatív alkalmazásának témaköreiből: térábrázolás, formaalkotás, színhasználat. (időtartam 120 perc, elérhető pontszám 20 pont).

A verseny szervezése

Az első fordulóban a pályamunkák felterjesztésének (postára adásának) határideje: 2017. január 5. (csütörtök). Kézbesítés (iskolai kézbesítővel): 2017. január 6. (péntek), 10 – 17 óra között.

- A pályamunkákat az előzőekben megadott módon versenyzőnként külön (!) csomagolva kell eljuttatni tértivevényes küldeményként. **A postai illetve kézbesítési címet az Oktatási Hivatal a beküldési határidő lejárta előtt legalább két héttel közli az OKTV adminisztrációs rendszerének segítségével (ADAFOR) .** A csomagoláson az iskola hosszú bélyegzőjén és a címzésen kívül csak a következőket kell feltüntetni: „OKTV vizuális kultúra pályamunka”.
- Az általános részben foglaltaknak megfelelően a határidő betartását a postabélyegző (kézbesítőkönyv) igazolja. A határidő után felterjesztett pályamunkákat az Oktatási Hivatal elbírálás nélkül visszajuttatja az iskoláknak.
- A fordulót a Magyar Rajztanárok Országos Egyesülete, valamint a Budai Rajziskola bonyolítja le az Oktatási Hivatallal együttműködve.
- A pályamunkákat a versenybizottság értékeli. Az értékelés szempontjai: a mű összhangja, eredetisége, kifejező-, közlő ereje vagy használhatósága; a megformálás és az anyag-, eszközhasználat minősége. Az alkotói naplóban a tudatosságot, az alkotófolyamat rövid ismertetését, ötletek, vázlatok, gyűjtések bemutatását értékeli a versenybizottság. Az értékelés kétszintű. Az első szinten a versenybizottság kiválasztja a további értékelésre bocsátható pályamunkákat (ezen a szinten *pontértékek nem keletkeznek*), a második szinten pedig részletes pontozással minősíti, rangsorolja ezeket a műveket.
- A versenybizottság az értékelés második szintjére került pályamunkák pontszáma alapján választja ki a második fordulóba jutó versenyzőket.
- Az első forduló eredményeit az OKTV adminisztrációs rendszerének segítségével (ADAFOR) juttatjuk el az iskolákba **2017. január 25-éig**, és az Oktatási Hivatal postán is küld értesítést a második fordulóba jutott versenyzőknek.

A második forduló időpontja: 2017. február 17. (péntek), 11 óra.

- A fordulót a Magyar Rajztanárok Országos Egyesülete és a Budai Rajziskola bonyolítja le.
- A forduló lebonyolítása 11.00 – 14.00 között történik.
- A feladat teljesítését a versenybizottság értékeli az alábbi szempontok alapján: anatómiai hitelesség, kompozíció, formaalakítás, anyag- és eszközhasználat, kifejezőerő. Ezt követően az első és második forduló összesített pontszáma alapján, a lehetséges létszámhatáron belül – szigorú szakmai szempontok szerint – választja ki a döntő fordulóra jutó versenyzőket.
- Az Oktatási Hivatal legkésőbb **2017. március 1-éig** értesíti az iskolákat az OKTV adminisztrációs rendszerének segítségével (ADAFOR) a második forduló eredményeiről.

A harmadik (döntő) forduló időpontja: 2017. március 17. (péntek), 11 óra.

- A fordulót a Magyar Rajztanárok Országos Egyesülete és a Budai Rajziskola bonyolítja le.
- A vizuális nyelvi feladat témája a helyszínen kerül kihirdetésre. A művészettörténeti teszt anyagát a középiskolai tananyag mellett elsősorban a kiírásban szereplő téma képezi. A vizuális nyelvi feladat és a művészettörténeti teszt teljesítését a versenybizottság értékeli. Az értékelés főbb szempontjai: kreativitás, térábrázolási, formaalkotási, színhasználati kompetenciák, valamint művészettörténeti tájékozottság, műelemző képesség.
- A verseny végeredményét az első, második és a harmadik (döntő) fordulóban elért pontszámok összesítése alapján kialakult sorrend adja. Pontazonosság esetén sorrendben az első fordulóban elért összesített pontszám, majd az első forduló pályamunka pontszáma, végül a döntő forduló kreatív feladatának pontszáma határozza meg a helyezést.
- A második fordulóra jutott versenyzők művei kiállításra kerülnek. A kiállítás megrendezését a Magyar Rajztanárok Országos Egyesülete bonyolítja le.
- Az Oktatási Hivatal legkésőbb **2017. március 31-éig** értesíti az iskolákat az OKTV adminisztrációs rendszerének segítségével (ADAFOR) a döntő eredményeiről.

A vizuális kultúra pályamunkák postán történő visszajuttatására nincs lehetőség. Az első forduló eredményének kiküldésével egy időben az Oktatási Hivatal értesíti az érintett iskolákat arról, hogy a második fordulóra nem jutott versenyzők hol és mikor vehetik át személyesen vagy megbízott által a pályamunkákat. **A kiállításra került pályamunkák visszaadása június elején várható.** Az át nem vett pályamunkák megőrzését az Oktatási Hivatal nem biztosítja.